МЕТОДИ СУБ'ЄКТИВНИХ ОЦІНОК ПРИ ВИМІРЮВАННІ РИЗИКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

Гречко Т.А., Гавриленко Ю.В.

Стахановський навчально-науковий інститут гірничих та освітніх технологій Українська інженерно-педагогічна академія, м. Стаханов

Проблема оцінки вимірювання ризику інвестиційних проектів в сучасних умовах в Україні (виробництво вимагає переозброєння та суттєвих капітальних вкладень) при переході до інформаційного суспільства є актуальною задачею.

Вимірювання ризику інвестиційного проекту може проводитися різними методами в залежності від об'єму та характеру вхідної інформації.

Експертний метод оцінок вимірювання ризику інвестиційного проекту застосовують у разі недостатнього об'єму вхідної інформації. Умовами його використання є наявність кваліфікованих експертів, які мають досвід роботи з вимірювання ризику інвестиційних проектів; збирання та обробки ними інформації про діяльність підприємства та фактори, що визначають ризик. Цей метод потребує точних вхідних даних. До переваг цього методу слід віднести можливість проведення оцінки до розрахунку ефективності інвестиційного проекту. До недоліків даного метода можна віднести: залучення незалежних експертів та суб'єктивність їх оцінок.

Метод «Дельфі» відноситься до різновиду закритих групових опитувань, та характеризується анонімністю висновків членів експертної групи і керівним зворотним зв'язком. Використання цього методу дозволяє визначити ймовірність настання ризикових подій, оцінити величину втрат та ймовірність мінімізації втрат. Метод передбачає проведення опитування у декілька турів з метою максимального зближення точок зору експертів (це досягається не завжди), що значно подовжує процедуру оцінки вимірювання ризику інвестиційного проекту.

Метод побудови «Дерева рішень» передбачає дві або більшу множину послідовних рішень, причому наступні рішення базуються на результаті попередніх станів середовища, тобто з'являється послідовність рішень, що впливають одне з іншого. Процес аналізу та прийняття рішень за допомогою цього методу передбачає такі етапи: 1) постановка та формування завдання; 2) побудова самого «Дерева рішень»; 3) оцінка ймовірності станів середовища (зіставлення виникнення кожної наступної події); 4) встановлення виграшів (або програшів) для кожної можливої комбінації дій; 5) рішення самої задачі. У своїй процедурі цей метод має два такі критерії як: безумовно грошовий еквівалент (БГЕ) та очікувану грошову оцінку (ОГО). Метод «Дерева рішень» комбінує суб'єктивні та об'єктивні оцінки вимірювання ризику інвестиційних проектів. В порівнянні з суб'єктивними оцінками він дозволяє графічно побудувати та побачити наочно всі можливі ризикові ситуації та вибрати найбільш оптимальне рішення або найменшу ризикову ситуацію.

Метод експертних оцінок дозволяє визначити рівень виникнення ризикової ситуації, метод «Дельфі» – ймовірність наростання ризикових подій, оцінити величину втрат. Метод «Дерева рішень» дозволяє побачити всі можливі ризикові ситуації та вибрати найбільш оптимальне рішення.